

Invista en il PEL I per uffants da 7 fin 11 onns: «mes contacts cun las linguas e culturas en Svizra». L'uffant po enumerar sias vacanzas e ses segiurns, las excursiuns ed ils contacts per corrispondenza ed inditgar nua che quels han gi lieu.

Il Passport cuntegna infurmaziuns davart il profil linguistic dal scoliar / da la scolara e sias competenzas en differentas linguas.

Portfolio europeic da linguas

Documentar e preschentar las enconuschientschas da linguas estras

■ Cun la mobilitad creschenta en la furmaziun ed en la professiun è daventada adina pli urgenta la dumonda da la cumparegliabladad e da la reconuschientscha dals certificats e diploms en il sector da l'acquisiziun d'ina lingua estra en Svizra ed en Europa. Perquai ha il Cussegl d'Europa definì per las linguas nivels da competenzas communabels e stgaffi ils uschenumnads «Portfolios europeics da linguas» per differentas gruppas da vegliadetgna. Il portfolio da linguas europeic (PEL) è in project dal Cussegl d'Europa. El è vegnì creà per animar ed encurschar ils umans en l'Europa d'emprender sper l'emprima lingua anc ulteriuras linguas e da far experientschas cun autras culturas. Il mantegniment da la varietad linguistica e culturala en l'Europa e la promoziun

da la chapientscha interumana èn scopos impurtants dal Cussegl d'Europa. Bliers umans en l'Europa, uffants e giuvenils sco era creschids, dovran il Portfolio europeic da linguas sco document personal. El è in instrument per documentar cuntinuadamain las enconuschientschas linguisticas e las experientschas interculturalas personalas. Cun quest document èsi pussaivel da preschentar il svilup da furmaziun individual a moda survesaivla e d'al cumparegliar sin plaun internaziunal. El animescha era da reflectar davart las enconuschientschas linguisticas personalas, da las meglierar sche necessari e da planisar sistematicamain ulteriurs pass d'emprender.

Portfolio europeic en trais parts
Il portfolio europeic da linguas sa cumpo-

na da trais parts: il Passport da linguas, la Biografia linguistica ed il Dossier.

Il Passport da linguas dat ina survista da las abilitads ed enconuschientschas actualas en las differentas linguas estras. El las vegnan descrittas tenor ils nivels da referenza dal Cussegl d'Europa definids per emprender linguas. Quella scala lavura cun ils trais stgalims principals da cumpetenza, A fin C, ch'èn mingamai sutdividids en in nivel da basa ed in nivel pli avanzà:
– nivel A: diever elementar da la lingua (A1 e A2);
– nivel B: diever independent da la lingua (B1 e B2);
– nivel C: diever cumpetent da la lingua (C1: cumpetenza linguistica avanzada; C2: cumpetenza linguistica che correspunda bunamain a quella en la lingua materna).

A maun d'in schema d'autovalitaziun pon ins marcar tge nivel ch'ins cuntanscha en ils differents secturs da comunicaziun «tadlar», «leger», «participar ad ina conversaziun», «discurrer en moda coerenta» e «scrire». Diploms da lingua e certificats acquistads vegnan era registrads en il Passport. El po vegnir utilisà cur ch'ins mida scola, s'annunzia per ina piazza da lavur u fa midadas professiunalas.

La Biografia linguistica documentescha l'istorgia individuala d'emprender linguas. Ella mussa tge linguas ch'ins ha emprendi fin ussa e tge experientschas interculturalas impurtantas ch'ins ha fatg. Eventuals atests da curs sco era diploms da lingua e certificats acquistads vegnan integrads en la Biografia linguistica. Ella dat er scleriment davart l'andament dal process d'emprender. La Biografia linguistica pussibilitescha da valitar sez las enconuschientschas en las differentas linguas estras. Cun agid da glistas da controlla che sa basan sin in rom da referenza europeic cuminaivel, pon ins preschentar prestaziuns linguisticas a moda cumparegliabla sin plaun internaziunal.

Il Dossier è ina collecziun d'atgnas lavurs e da documents. Questas lavurs mussan d'ina vart tge ch'ins ha gia prestà en las differentas linguas; da l'autra vart dattan ellas scleriment davart l'andament dals process d'emprender e dals progress cuntanschids.

Schema per l'autovalitaziun

Tut tenor grappa da vegliadetgna variescha il schema d'autovalitaziun dal Portfolio europeic da linguas. Entant ch'il PEL I e II lavuran mo cun ils nivels A e B (respectivamain cun ils nivels intermediars A1.1, A1.2, A2.1, A2.2 e B1.1, B1.2, B2.1 e B2.2) lavura il PEL III era cun ils nivels C1 e C2, ch'ins cuntanscha per ordinari pir suenter in studi pli lung da la lingua estra.

Il schema descriva per mingta level e sectur da comunicaziun tge ch'ins pretenda da l'emprender u da l'emprender d'ina lingua estra. En il sectur «leger», per exempel, cuntansch'ins il nivel – A1 sch'ins po chapir singuls nums e plects enconuschents e frasis fitg simpels, p.ex. sin tavlas, placats u en catalogs; A2 sch'ins po leger texts fitg curts e simpels e sch'ins po chattar en texts simpels dal mintgadi (p.ex. inserats, prospect, cartas da menu u uraris) infurmaziuns concretas e previsiblas e chapir brevs personalas curtas e simpels.

– B1 sch'ins po chapir texts scrits surtut en ina lingua usitada dal mintgadi e da la professiun e sch'ins po chapir brevs privatas ch'expriman eveniments, sentiments e giaschis; B2 sch'ins po leger e chapir artitgels e rapports davart problems actuals, nua che vegn exprimi ina tscherta tenuta u posiziun. Plinavant pon ins chapir texts litterars contemporans en prosa.

– C1 sch'ins po chapir texts documentars u litterars lungs e complex e percepier las differenzas da stil. Ins po chapir artitgels spezial e descripziuns tecnicis pli lungas, er sche quellas na pertutgan betg il champ professiunel personal; C2 sch'ins po leger senza difficultads praticamain mingta sort da text scrit, er texts abstracts u da cuntegn u lingua complex, p.ex. manuals, artitgels spezial ed ovras litteraras.

En il sectur «discurrer en moda coerenta» cuntansch'ins il nivel

– A1 sch'ins po applitgar expressiuns e frasis simpels per descriver glied ch'ins enconuscha e per declarar nua ch'ins stat; A2 sch'ins po descriver cun ina retscha da frasis e cun meds simpels p.ex. l'atgna famiglia, autra glied, la situaziun d'abitar, la scolaziun e l'activitad professiunala actuala u passada.
– B1 sch'ins po discurrer en frasis simpels e coerentas per descriver experientschas ed eveniments u ils agens siemis, las speranzas e finamiras. Plinavant pon ins declarar e motivar curtamain las opiniuns ed ils plans personal. Ins po raquintar in'istorgia u declarar il cuntegn d'in cudesch u d'in film

Il Passport da linguas furma in dals trais elements dal Portfolio europeic al nivel PEL II e PEL III.

e descriver l'atgna reacziun; B2 sch'ins po s'exprimer en moda clera e detagliada davart blers temas dal champ d'interess personal. Ultra da quai pon ins explitgar in puntg da vista davart ina dumonda actuala ed inditgar ils avantatgs e dischavantatgs da differentas pussaivladads.

– C1 sch'ins po preschentar detagliadamain fatgs complex ed integrar temas secundars, accentuar tscherts aspects e concluder l'atgna contribuziun adequatamain; C2 sch'ins po preschentar temas ed argumentaziuns en moda clera e currenta, en in stil adattà a la situaziun e cun ina structura logica che gida ils auditors a chapir e tegnair endament ils puncts impurtants.

Versiun svizra dal PEL

La versiun svizra dal Portfolio europeic da linguas datti en las suandants quatter versiuns:

- Portfolino, per uffants da 4 fin 7 onns (anc senza nivels da cumpetenza);
- PEL I, per uffants da 7 fin 11 onns;
- PEL II, per uffants dad 11 fin 15 onns;
- PEL III, per giuvenils a partir da 15 onns e per creschids.

Ils emprims trais dossiers èn avant maun en las quatter linguas nazionalas. Er il PEL III è vegnì concepì en ina versiun quadrilingua; la versiun rumantscha n'è dentant betg vegnida surpigliada per l'ediziun finala stampada. Sin la pagina d'internet dal portfolio da linguas, www.porfoliodalinguas.ch, han ins dentant resguardà er il rumantsch; las parts esenzialas dal PEL III sco er divers texts infurmativs èn vegnids translats en la quarta lingua svizra. Ils Portfolios per ils differents stgalims ed ils manuals infurmativs per persunas d'instrucziun pon vegnir empustads tar la Schulverlag plus SA a Berna.

Il «Portfolino» per uffants da 4 fin 7 onns. Cun quest portfolino simplifitgà pon ils uffants dal stgalim d'entrada da scola documentar lur emprimas competenzas da linguas estras e lur experientschas interculturalas.

La preschentaziun:
Dossier «Portfolio europeic da linguas (PEL)»

Dapli infurmaziuns:
chatta.ch/?hiid=182
www.chatta.ch